

# EDITORIÁL

Vojnové konflikty v priebehu ostatných dvoch storočí majú nielen lokálny, ale celosvetový charakter. Ten sa prejavuje v úpadku jednotlivých kontinentov v rovine hospodárskej, politickej, sociálnej a primárne v rovine ohrozenia prírodných zdrojov.

Združené vedecké tímy už v polovici minulého storočia prognózovali, že spoločnosť 21. storočia, humanizovaná v priebehu vývojových etáp, nebude riešiť vzniknuté konflikty otvoreným vojenským (násilným) spôsobom, ale bude hľadať konsenzus na báze dohôd, spoločných ústupkov a harmonizácie vzťahov. Avšak opak sa stal skutočnosťou. Otvorené vojenské konflikty, primárne starého kontinentu ako je *Európa* z hľadiska svojej genézy nazývaná, ohrozujú mnohé (často bratské) krajiny.

V tejto súvislosti je možné položiť si otázku, ktoré stratifikačné spoločenské vrstvy sú ohrozené vojenským konfliktom. Odpoveď na takto položenú anketovú otázku by s veľkou pravdepodobnosťou ukazovala na odkázanejšie (chudobou ohrozené) skupiny obyvateľstva. Komplexná relevantná odpoveď by znela - všetky.

Vojna, a jej nemorálnosť, zvyšuje mieru porušovania sociálnych a právnych noriem. Tí, ktorí zbrane vyrábajú bohatnú na nemorálnej hospodárskej angažovanosti. Tí, ktorí ich predávajú sa k nim pridávajú s nabal'ovaním vysokej miery klientelizmu, negatívneho lobingu v politických kruhoch národného a nadnárodného významu. A na konci tohto reťazca je fyzická smrť človeka spojená s mentálnou smrťou všetkých zúčastnených.

Sú inštitúcie, a s nimi spojené oblasti vedy, ktoré môžu v (najideálnejších prípadoch) prispieť k mierovým riešeniam. Potom sú tie, ktoré pomáhajú zmierniť ťažké dôsledky vojenských konfliktov. Medzi tie najaktívnejšie v zmierňovaní patrí sociálna práca, ktorej cieľom je sfunkčnosť klienta (na úrovni jedinca, rodiny, skupiny či komunity) v jeho sociálnom poli. A práve z dôvodu adresnejšej a efektívnejšej intervencie sa zameriava na rozvoj vlastných semiprofesií. Zároveň tu vzniká priestor pre socioterapeutickú rovinu práce s klientom ohrozeným vojnovým konfliktom alebo už riešiacim traumy vyvolané osobných negatívnym zážitkom.

Primárnym cieľom tohto čísla časopisu je ponúknuť pohľad na rozvoj militantnej sociálnej práce v podmienkach strednej *Európy* v komparatívnom kontexte anglosaskej praxe. V úvodnej vedeckej stati sa významu sociálnej práce pri kreovaní militantnej sociálnej práce venujú autorky Balogová a Vranková. Gallo v svojom príspevku *Hybridné hrozby v kontexte militantnej sociálnej práce* upozorňuje na možné ohrozenia použitia viacerých typov vedenia vojny flexibilnými a sofistikovanými prvkami z pohľadu aktérov sociálnej práce.

Vedecko-historický pohľad na problematiku militantnej sociálnej práce ponúka Katreničová, zameriavajúc sa na historickú pozíciu žien - bojovníčok. Vo vysoko aktuálnom európskom sociálnom politickom kontexte sa tejto téme venujú autorky Balogová a Kovalchuk vo vedeckej štúdii *Militantná sociálna práca v podmienkach Slovenska – intervenčné reflexie sociálnej praxe*, v ktorej otvárajú otázku potreby sociálnej opory pre vojakov, ich rodiny, aj utečencov ako možného priestoru pre vývoj inovatívnych metód sociálnej práce.

Recenzie prinášajú široké spektrum podnetov z oblasti aktuálnej odbornej literatúry na poli sociálnej práce. Predstavované publikácie sú zamerané od celkového zamerania *Generalist Social Work Practice* (v ktorej autorka, Janice A. Gasker, predstavuje deväť kompetencií vzdelávacej politiky a praktického správania, ktoré by študentky a študenti mali rozvíjať do takej miery, aby boli schopní preukázať integráciu a aplikáciu kompetencií v praxi) a *Understanding social work. Preparing for Practice* – komprehenzívneho pohľadu na základy sociálnej práce od Neila Thompsona, cez pohľad na finančnú podmienenosť sociálnej spravodlivosti *Long Lives Are for the Rich* od Jana Baarsa, až po úvahu Tonyho Osgooda o špecifickej cieľovej skupine sociálnej práce a možnosti *Podpory pozitívneho chováni u osob s PAS a intelektovým postiežením*.

Záverečná časť čísla je venovaná správam z vedeckých podujatí, prepojeniu pregraduálneho štúdiu a praxe sociálnej práce a zapojeniu študentov a členiek Inštitútu edukológie a sociálnej

práce *Filozofickej Fakulty Prešovskej univerzity v Prešove* do dobrovoľníckej a charitatívnej činnosti.

Beáta Balogová, Leon Szot, Zuzana Poklembová  
(editori čísla)